

Onderwerp: Technische reactie op de waarnemingen van de accountant over de Programmabegroting 2020

Kenmerk: 6948572

Op verzoek van uw raad heeft de accountant naar de Programmabegroting 2020 gekeken en zijn waarnemingen op papier gezet. Zoals besproken in de Subcommissie Controle en Financiën van 3 oktober 2019 zou een technische toelichting bij deze waarnemingen gegeven worden.

1. Discrepantie EMU saldo in pdf en online versie.

Er is geen discrepantie. In beide versies staat -107.720 als EMU saldo, maar in de pdf versie is door de uitlijning van de tabel de 'min' boven het bedrag komen te staan.

2. Bij het EMU Saldo de referentiewaarde niet vermeld, wel in de paragraaf financiering.

De bijlage EMU saldo volgt het door de CBS voorgeschreven model, daarin komt de referentiewaarde niet tot uitdrukking.

3. Onduidelijk verschil tussen verdeling taakvelden blz. 433 t/m 436 en blz. 437 t/m 439

De indeling op blz 433 t/m 436 laat zien welke taakvelden in de verschillende programma's zitten. De weergave op blz. 437 t/m 439 laat de wettelijk vastgelegde indeling van de groepen taakvelden zien.

4. Het eigen vermogen daalt fors met 165 miljoen euro

Dat klopt. De daling van het eigen vermogen wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de verwachte negatieve exploitatiesaldi voor bestemming gedurende de jaren 2019 en 2020 van ruim 140 miljoen euro. (zie overzicht baten en lasten blz. 364 t/m 369). Dit negatieve exploitatieresultaat, wordt ten laste gebracht van het eigen vermogen. (zie opstelling EMU-Saldo, post 1)

5. De schulden nemen fors toe met 365 miljoen euro.

De schulden vormen in de geprognosticeerde balans een sluitpost. Deze toename loopt in pas met de berekende EMU-saldi. Tegenover deze toename van de schuld staat ook een toename van de waarde van het gemeentelijk eigendom (materiële vaste activa, zie punt 6).

6. De materiële vast activa neemt toe met netto 354 miljoen euro

De geprognosticeerde materiële vaste activa neemt over de aangegeven periode met 354 miljoen euro toe. Dit is een stijging van 68 miljoen euro ten opzichte van de Programmabegroting 2019 en wordt met name veroorzaakt door de investeringen in het programma Bereikbaarheid (Berlijnplein) en door de bedrijfsvoering investeringen met betrekking tot automatisering (infrastructuur).

7. De voorzieningen nemen met 42 miljoen euro toe. Dit betreft vooral de egalisatievoorziening Utrechts Vastgoed.

De egalisatievoorziening vastgoed is een onderhoudsvoorziening. De jaarlijkse storting van bijna 7 miljoen euro is begroot. De jaarlijkse onttrekking vindt plaats op basis van werkelijke kosten en is niet begroot. Hierdoor neemt de voorziening tussen 2019 en 2023 met 34,5 miljoen euro toe.

8. De voorraden gronden nemen met 77 miljoen Euro af.

Dit komt voort uit de grondexploitatie. Om grote schommelingen in de exploitatie te voorkomen, worden bij grondexploitaties de lasten en de baten jaarlijks verrekend met het Onderhanden werk op de balans. Een positief saldo bij de grondexploitaties betekent dat er meer lasten dan baten zijn en een negatief saldo betekent dat er meer baten zijn gerealiseerd dan lasten. De laatste situatie is nu vooral bij Leidsche Rijn van toepassing en dit verklaart de afname.

9. Deze geprognosticeerde balanscijfers worden verder niet toegelicht, terwijl zij het financiële beeld fors doen wijzigen. Dit wordt overigens wel toegelicht bij de paragraaf Financiering.

Dit wordt verklaard doordat wij wat betreft de geprognosticeerde balanscijfers de voorschriften in het BBV volgen. Nadere toelichtingen zijn hierin niet voorgeschreven. De geprognosticeerde balans geeft de gevolgen weer van het meerjarig berekende EMU-saldo. Het financiële beeld in termen van baten en lasten wijzigt niet door geprognosticeerde balanscijfers.

10. Pagina 420: kapitaallastenreserve wordt als een wettelijke reserve aangeduid. Het BBV kent geen wettelijke reserves. Het is de vraag wat hier mee wordt bedoeld. Voor welke activa wordt deze reserve ingezet.

De kapitaallastenreserve wordt in Utrecht ook wel activareserve genoemd en dient voor de dekking van rente- en afschrijvingslasten gedurende de levensduur van een gedane investering. Conform de regels in de Nota WAAVA is het verplicht om een kapitaallastenreserve in te stellen als er geen of onvoldoende dekking is uit externe bijdragen. Omdat er gedurende de looptijd van het actief niet meer vrij over het budget kan worden besloten noemen we de reserve een wettelijke reserve.

11. Circa 60 reserves is behoorlijk veel. Risico voor beheersing en transparantie (ook wat betreft het inzicht in de financiële positie)

Om deze reden is door het college begin dit jaar een opdracht gegeven voor een audit op reserves. De resultaten van het auditrapport hiervan zal uiterlijk eind oktober aan de raad worden verzonden. Uit het rapport blijkt dat er wel aandachtspunten zijn, maar ook dat de kaders helder zijn en de informatie op een paar punten na volledig.

12. De baten en lasten van stedelijke ontwikkeling nemen in 2023 fors af ten opzichte van 2022.

De afname van de baten en lasten na 2022 wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de grondexploitatie Stationsgebied fase 1 in 2022 wordt afgesloten. Daarnaast wordt dan ook een aantal binnenstedelijke grondexploitaties afgesloten en nemen de lasten en baten in de grondexploitatie Leidsche Rijn verder af.

13. Het is op zich opmerkelijk dat de lasten vanaf 2020 naar 2023 ieder jaar afnemen (ondanks loon- en prijsstijgingen). In totaal is de daling van de lasten 123 miljoen Euro. Dat is een afname van 9%.

Deze waarneming klopt en is een gevolg van de gekozen begrotingssystematiek waarbij wij de begroting ramen volgens T+1. Loon- en prijsaanpassingen en ook bijv. de groei van de stad wordt alleen voor het begrotingsjaar geraamd. De daling van de lasten hangt samen met de afloop van incidentele posten in de begroting.

14. De paragraaf Grondbeleid is beperkt en bevat niet alle vereisten overeenkomstig het BBV.

De wijze waarop de gemeente Utrecht invulling geeft aan de vereisten zoals in artikel 16 BBV beschreven zijn: een afzonderlijke door de raad vastgestelde nota grondbeleid en een jaarlijks door de raad vast te stellen Meerjarenprogramma Ruimte (waarin een actuele prognose van de te verwachten resultaten van alle grondexploitaties en de onderbouwing van de winstneming). Door de keuze voor voornoemde afzonderlijke instrumenten heeft de paragraaf Grondbeleid in de programmabegroting een meer samenvattend karakter.

15. Er is bijna 1,3 miljard Euro aan investeringen geautoriseerd. Het is uit de paragraaf investeringen en onderhoud kapitaalgoederen niet goed te zien welke investeringen op de planning staan, wie voor welke bedragen tot investeringen heeft besloten en wat de voortgang van investeringen is.

De informatie over geautoriseerde bedragen en uitvoering is te vinden in de geheime investeringsstaten die bij de programmabegroting worden meegestuurd.

Burgemeester en Wethouders

Datum 9 oktober 2019
Ons kenmerk

De planning van de investeringen vindt u terug in de verschillende raadsvoorstellen zoals het Meerjaren Programma Ruimte of het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed.

16. *Lasten van onderhoud kapitaalgoederen zijn ieder jaar (vrijwel) gelijk.*

Deze lasten zijn structurele budgetten in de exploitatiebegroting van organisatie onderdelen. De incidentele hogere of lagere lasten worden verrekend met de desbetreffende reserve en of voorziening.